

רשומות

הצעות חוק

13 בפברואר 1995

2368

י"ג באדר א' התשנ"ה

עמוד

חוק לשכת עורכי הדין (תיקון מס' 24) (מוסדות הלשכה והקדמת מועד הבחירות),
התשנ"ה-1995 337
תיקון עקיף:
חוק-יסוד: השפיטה

מתפרסמת בזה הצעת חוק מטעם הממשלה:

הצעת חוק לשכת עורכי הדין (תיקון מס' 24) (מוסדות הלשכה והקדמת מועד הבחירות), התשנ"ה-1995

1. בסעיף 6 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961¹ (להלן - החוק העיקרי) - תיקון סעיף 6
- (1) במקום פסקה (1) יבוא:
"1) ראש הלשכה:"
  - (2) אחרי פסקה (6) יבוא:
"7) מבקר הלשכה."

דברי הסבר

המעמד של מוסדות לשכת עורכי הדין וסמכויותיהם, ובכללם - ראש הלשכה; כמו כן מוצע להקדים במקצת את המועד לעריכת בחירות למוסדות הלשכה.

לסעיף 1 סעיף 6 לחוק העיקרי ענינו מוסדות הלשכה והוא קובע לאמור:

מבוא

הצעת חוק זו באה ליישם את המלצותיה של ועדה בראשותו של השופט בדימוס יעקב מליך, שמינה שר המשפטים, לבדיקת חוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 (להלן - החוק). מטרת התיקונים להבהיר את

¹ ס"ח התשכ"א, עמ' 178; התשנ"ד, עמ' 364.

הוספת סעיף 6א 2. אחרי סעיף 6 לחוק העיקרי יבוא:

"סייג לכהונה 6א. כהונה בתפקיד שאליו נבחר או נתמנה חבר הלשכה בידי הועד המרכזי, לא תהא ליותר משלוש תקופות כהונה רצופות, והוא הדין במי שנבחר או נתמנה בידי המועצה הארצית, למעט לכהונה של חבר בועד המרכזי."

ביטול סעיף 7 3. סעיף 7 לחוק העיקרי – בטל.

החלפת סעיף 8 4. במקום סעיף 8 לחוק העיקרי יבוא:

"ראש הלשכה 8. (א) ראש הלשכה ייבחר על ידי חברי הלשכה מבין חבריה, לארבע שנים, במועד שתקבע המועצה הארצית ושיהיה לא יאוחר מ-45 ימים לפני פגרת הקיץ של בתי-המשפט; הבחירות יהיו כלליות, שוות, יחסיות, חשאיות, ישירות וארציות.

(ב) (1) לראש הלשכה ייבחר המועמד שקיבל 40% לפחות מהקולות הכשרים;

ד ב ר י ה ס ב ר

הוראה זו לא תחול על כהונה במוסדות הלשכה שייבחרו בבחירות שיערכו בסמוך לכניסת חוק זה לתוקף. (ראה בנידון סעיף 3(ב) להצעת החוק).

לסעיף 3 סעיף 7 לחוק העיקרי ענינו הועידה הארצית והוא קובע לאמור:

"הועידה הארצית

7. (א) הועידה הארצית תיבחר על-ידי חברי הלשכה אחת לארבע שנים בבחירות כלליות, שוות, יחסיות, חשאיות, ישירות וארציות.

(ב) כל עוד לא החליטה הועידה הארצית על מספר אחר, יהיה מספר צירי הועידה עשרה אחוזים מכלל חברי הלשכה בשעת עריכת הבחירות."

לועידה הארצית לא יועד כל תפקיד בפעולות לשכת עורכי-הדין ומוצע לבטלה. (ראה סעיף 1 להצעת החוק).

לסעיף 4 סעיף 8 לחוק העיקרי ענינו ראש הלשכה והוא קובע לאמור:

"ראש הלשכה

8. ראש הלשכה ייבחר על-ידי חברי הלשכה, במועד הבחירות לועידה הארצית בבחירות כלליות, שוות, אישיות, חשאיות, ישירות וארציות."

נוכח ביטול סעיף 7 אשר כלל את המועד התקופתי לעריכת הבחירות למוסדות הלשכה, נקבע בסעיף המחליף את סעיף 8 המועד המוצע לבחירות, אשר יהיה אחת לארבע שנים במועד שתקבע המועצה ושיהיה לא יאוחר מ-45 ימים לפני פגרת הקיץ של בתי-המשפט.

"מוסדות הלשכה

6. אלה מוסדות הלשכה:

(1) הועידה הארצית;

(2) המועצה הארצית;

(3) הועד המרכזי;

(4) הועדים המחוזיים;

(5) בית-דין משמעתי ארצי;

(6) בתי-דין משמעתיים מחוזיים."

מוצע לקבוע בחוק כי ראש לשכת עורכי-הדין ייחשב כמוסד מוסדות הלשכה, ובשילוב ההצעות הנוספות בתיקון המוצע, יובטח מעמדו הביצועי מעבר למעמד רשמי טקסי.

כמו כן מוצע לבטל את המוסד הקרוי הועידה הארצית אשר החוק לא קבע לו סמכויות; ועדת השופט מלץ המליצה על כך. (ראה סעיף 3 להצעת החוק).

מוסד נוסף שמוצע לאמצו ללשכה הוא מוסד מבקר הלשכה אשר יפעל במתכונת שנקבעה בחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992, על פי התפקידים והסמכויות המפורטים בו. (ראה בנידון סעיף 11 להצעת החוק).

לסעיף 2 מתוך מגמה לתת הזדמנות לכותות רעננים

בלשכה להרתם לפעולותיה ולמוסדותיה מוצע כי חברי לשכה שנתמנו או נבחרו על ידי הועד המרכזי לא יהיו רשאים לכהן יותר משלוש תקופות כהונה רצופות. דין זה יהיה גם למי שנבחר או נתמנה בידי המועצה הארצית למעט כהונה של חבר בועד המרכזי.

(2) לא קיבל שום מועמד שיעור קולות כאמור בפסקה (1), יקוימו, כעבור שבועיים, בחירות חוזרות ובהן יעמדו לבחירה שני המועמדים שקיבלו בבחירות הראשונות את המספרים הגדולים ביותר של קולות כשרים; המועמד שקיבל בבחירות החוזרות את המספר הגדול ביותר של קולות כשרים – הוא הנבחר.

תיקון סעיף 8 ב

5. בסעיף 8 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), אחרי "למלא את תפקידו", יבוא "והכל אם השלים שנתיים לפחות בתפקיד –";

(2) סעיף קטן (ב) יסומן (ד) ולפניו יבוא:

"(ב) התפטר ראש הלשכה, נפטר או נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו לפני שהשלים שנתיים לפחות בתפקיד, יבחרו חברי הלשכה ראש לשכה בבחירות מיוחדות.

(ג) הבחירות המיוחדות ייערכו במועד שקבע הועד המרכזי ולא יאוחר מ־90 ימים מהיום שבו התפנה תפקיד ראש הלשכה; על הבחירות המיוחדות יחולו הוראות סעיף 8."

הוספת סעיף 8 ב

6. אחרי סעיף 8 לחוק העיקרי יבוא:

8. (א) המועצה הארצית רשאית, בהחלטה שהתקבלה ברוב של לא פחות משני שלישים מחבריה, להעביר את ראש הלשכה מכהונתו, אם קבעה כי אין הוא ראוי להמשיך ולכהן מחמת סירובו לקבל את מרות הועד המרכזי.

"העברה ראש הלשכה מכהונתו

(ב) המועצה הארצית לא תדון בהעברת ראש הלשכה מכהונתו, אלא על פי הצעת הועד המרכזי שנתקבלה ברוב של שני שלישים לפחות מחבריו; הועד המרכזי לא ידון בהצעה כאמור אלא על פי קובלנה של חמשה לפחות מחברי המועצה הארצית.

(ג) הועד המרכזי לא יציע להעביר את ראש הלשכה מכהונתו אלא לאחר שניתנה לראש הלשכה הזדמנות לטעון טענותיו בפני הועד המרכזי

ד ב ר י ה ס ב ר

(ב) ראש לשכה שנבחר לפי סעיף זה יכהן עד תום תקופת הכהונה של ראש הלשכה שבמקומו נבחר.

ההצעה קובעת כי החוק הקיים יתייחס למקרה שראש הלשכה השלים לפחות שנתיים בתפקיד, וקובעת נוהל של בחירות מיוחדות למקרה ונתפנה מקומו של ראש הלשכה לפני שהשלים שנתיים לפחות בתפקיד.

לסעיף 6 הסעיף ממלא חסר בחוק וקובע את הכללים להעברת ראש לשכה מכהונתו.

ההצעה מפרטת נוהל לבחירת ראש הלשכה באופן המזכה בתפקיד את מי שקיבל 40% לפחות מהקולות הכשרים, וכן קובעת נוהל למקרה שבסיבוב הראשון של הבחירות לא קיבל שום מועמד את המינימום של 40%.

לסעיף 5 סעיף 8 לחוק העיקרי ענינו בחירת ראש לשכה בידי המועצה והוא קובע לאמור:

"בחירת ראש לשכה בידי המועצה

8. (א) התפטר ראש הלשכה, נפטר או נבצר ממנו, דרך קבע; למלא את תפקידו, תבחר המועצה הארצית ראש לשכה במקומו בבחירות שוות, אישיות וחשאיות.

והמועצה הארצית, בעצמו או באמצעות עורך דין שאינו חבר המועצה הארצית; הועד המרכזי יקבע באישור המועצה הארצית את הנוהל לענין זה.

(ד) הועד המרכזי והמועצה הארצית רשאים להזמין את ראש הלשכה להיות נוכח בעת הדיונים לפי סעיף זה.

(ה) דיוני המועצה הארצית לפי סעיף זה ייערכו בישיבה שנועדה לענין זה בלבד או בישיבות סמוכות זו לזו שנועדו כאמור; הדיון יתחיל לא יאוחר מעשרים ימים לאחר החלטת הועד המרכזי; על מועד הישיבה הראשונה תימסר לכל חברי המועצה הארצית הודעה בכתב, לפחות עשרה ימים מראש.

החלפת סעיף 9 .7 במקום סעיף 9 לחוק העיקרי יבוא:

9. (א) המועצה הארצית תורכב מאלה:

- (1) ראש הלשכה וראש הלשכה שקדם לו;
- (2) המנהל הכללי של משרד המשפטים;
- (3) פרקליט המדינה;
- (4) הפרקליט הצבאי הראשי;

(5) עשרים וחמישה חברים שיבחרו חברי הלשכה במועד הבחירות לראש הלשכה בבחירות כלליות, שוות, יחסיות, חשאיות, ישירות וארציות.

(6) שלושה חברים מכל מחוז, שהם יושבי-ראש הועד המחוזי ושני חברי הלשכה שבאותו מחוז שייבחרו על ידי הועד המחוזי.

(ב) התפטר ראש הלשכה שקדם לראש הלשכה הנוכחי מחברותו במועצה הארצית, נפטר או נבצר ממנו לכהן בה, יבוא במקומו ראש לשכה שקדם לו לפי סדר כהונתם.

ד ב ר י ה ס ב ר

(ב) לענין סעיף קטן (א)2 רשאית הלשכה לקבוע כי פתקי ההצבעה לבחירות לוועדה הארצית, ייחשבו גם כפתקי ההצבעה לבחירות למועצה הארצית.

על פי המלצת ועדת השופט מלץ יובא שינוי במבנה המועצה הארצית אשר תורכב על פי העקרונות הבאים:

(א) המנויים להלן יכהנו במועצה הארצית בתוקף תפקידיהם:

- (1) ראש הלשכה;
- (2) ראש הלשכה שקדם לו;
- (3) המנהל הכללי של משרד המשפטים;
- (4) פרקליט המדינה;
- (5) הפרקליט הצבאי הראשי;

לסעיף 7 סעיף 9 לחוק העיקרי ענינו המועצה הארצית והוא קובע לאמור:

"המועצה הארצית

9. (א) המועצה הארצית תורכב מאלה:

- (1) ראש הלשכה;
- (2) עשרים וחמישה חברים שיבחרו חברי הלשכה, במועד הבחירות לוועדה הארצית, בבחירות כלליות, שוות, יחסיות, חשאיות, ישירות וארציות מבין חברי הלשכה;
- (3) ארבעה חברים מכל מקום שבהם יושבי-ראש הועד המחוזי ושלושה חברי הלשכה שבאותו מחוז שייבחרו על ידי הועד המחוזי;
- (4) ששה חברים שיתמנו על-ידי שר המשפטים.

8. בסעיף 11 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) הועד המרכזי יורכב מאלה:

(1) ראש הלשכה, והוא יהיה היושב ראש;

(2) 14 חברים שתבחר המועצה הארצית מבין חבריה בדרך הבאה:

(I) כל שלושה חברי המועצה הארצית מכל מחוז, כמפורט בסעיף 9(א6), יבחרו אחד מביניהם להיות חבר הועד המרכזי;

(II) 30 חברי המועצה הארצית הנותרים, שאינם נמנים עם המפורטים בסעיף 9(א6) כאמור, יבחרו מביניהם 10 חברים לועד המרכזי בבחירות שוות, יחסיות וחשאיות.

(ג) מועדי בחירת הועד המרכזי לענין סעיף זה וסדרי הבחירות ייקבעו בכללים."

הוספת סעיפים
11א ו-11ב

9. אחרי סעיף 11 לחוק העיקרי יבוא:

11א. (א) חבר הועד המרכזי שהוא יושב ראש ועד מחוזי, שהתפטר מתפקידו כחבר הועד המרכזי, נפטר או נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו, ימלא את מקומו מי שנבחר להיות יושב ראש הועד של אותו מחוז כאמור בסעיף 13(ג).

"חבר הועד
המרכזי שמקומו
נתפנה

(ב) חבר הועד המרכזי שבחרה המועצה שהתפטר מתפקידו כחבר הועד המרכזי, נפטר או נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו, תבחר המועצה הארצית חבר אחר תחתיו מבין חבריה.

11ב. (א) יושב ראש הועד המרכזי יקבע את סדר היום לישיבות הועד המרכזי.

סדר היום
בישיבות
הועד המרכזי

(ב) ביקשו שליש מחברי הועד המרכזי לכלול נושא בסדר היום, יכלול יושב הראש את הנושא לדיון בישיבה הראשונה שתתקיים לאחר שקיבל את הבקשה."

דברי הסבר

הלשכה ובידו כל סמכויות הלשכה שלא יוחדו בחיקוק למוסד אחר ממוסדותיה.

(ב) מספר חברי הועד המרכזי ייקבע על-ידי המועצה הארצית ולא יעלה על חמישה-עשר; ראש הלשכה יהיה אחד החברים של הועד המרכזי; החברים האחרים ייבחרו על-ידי המועצה הארצית מבין חבריה בבחירות שוות, יחסיות וחשאיות."

מוצע כי יובאו שינויים בהרכב הועד המרכזי, וכן ייקבע מנגנון לבחירת חבר ועד מרכזי שמקומו התפנה. השינויים המוצעים בוועד המרכזי יהיו על פי העקרונות הבאים:

(א) ייקבע כי ראש הלשכה הוא יו"ר הועד המרכזי בתוקף תפקידו כראש הלשכה;

(ב) לכל מחוז יובטח נציג אחד לפחות בוועד המרכזי.

(6-9) יושבי ראש הוועדים המחוזיים.

(ב) מספר חברי המועצה שייבחרו בבחירות כלליות יהא - 25.

(ג) תבוטל סמכות שר המשפטים למנות חברים למועצה הארצית.

כתוצאה מהתיקון לחוק תימנה המועצה הארצית 42 חברים, מהם 25 נבחרים, בבחירות כלליות;

9 חברים יכהנו בתוקף תפקידיהם - מהם 4 שהם ראשי הוועדים המחוזיים - ו-8 כנבחרים המחוזות - שניים מכל מחוז.

לסעיפים 11 לחוק העיקרי ענינו הועד המרכזי ו-9 שהוא קובע לאמור:

"הועד המרכזי

11. (א) הועד המרכזי הוא המוסד המבצע של

- תיקון סעיף 12 10. האמור בסעיף 12 לחוק העיקרי יסומן (א) ואחריו יבוא:
 (ב) הועדים המחוזיים כפופים להחלטות הועד המרכזי בכל ענין בעל השלכה כלל ארצית.²
- הוספת סעיף 18א 11. אחרי סעיף 18 לחוק העיקרי יבוא:
 "מבקר הלשכה 18א. (א) ללשכה יהא מבקר פנימי, והוא יתמנה מבין חברי הלשכה בידי המועצה הארצית לתקופת כהונה שלא תפחת מחמש שנים; לענין חוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992,² יראו כאילו הלשכה היא גוף ציבורי כמשמעותו באותו חוק.
 (ב) מי שניהן כמבקר שלוש תקופות כהונה רצופות לא יהיה כשיר למינוי לתקופה רצופה נוספת."
- תיקון חוק-יסוד: השפיטה 12. (א) בסעיף 4(ב) לחוק-יסוד: השפיטה³ – במקום "ושני נציגים", יבוא: "ראש לשכת עורכי-הדין ונציג אחד".
 (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), יוסיפו נציגי לשכת עורכי-הדין שבועדה לבחירת שופטים בהתאם לסעיף 4 לחוק-יסוד: השפיטה לשמש בכהונתם עד לכינוס הראשון של המועצה הארצית שתיבחר בבחירות שיתקיימו כאמור בסעיף 13; ובמקום יבואו ראש הלשכה שנבחר באותן בחירות, וכן נציג של לשכת עורכי-הדין שתבחר המועצה הארצית החדשה.
- מועד הבחירות הקרובות 13. על אף האמור בחוק העיקרי, יוקדמו הבחירות לראש לשכת עורכי הדין, למועצה הארצית, לועדים המחוזיים וליושבי הראש שלהם, והן ייערכו ויקויימו ביום ב', כ"א בסיון התשנ"ה (19 ביוני 1995).
- (ב) בתקופת כהונתם של מוסדות הלשכה שייבחרו בבחירות כאמור בסעיף קטן (א) לא תחול הוראת סעיף 2 לחוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 12 מוצע לערוך תיקון עקיף בחוק-יסוד: השפיטה במגמה לקבוע כי ראש הלשכה יכהן בתוקף תפקידו כחבר בוועדה לבחירת שופטים, ואילו הנציג השני של הלשכה ייבחר, כמו עכשיו, ע"י המועצה הארצית.
 נוכח החידוש שבהצעה, תיקבע הוראת מעבר לגבי החברים המכהנים עתה בוועדה האמורה.

לסעיף 13 מוצע, כהוראת שעה, כי הבחירות למוסדות הלשכה, האמורות להתקיים ביום 16.7.1995, החל בתקופת פגרת הקיץ של בתי המשפט, יוקדמו ויקויימו ביום ב', כ"א בסיון התשנ"ה (19 ביוני 1995).

לסעיף 10 סעיף 12 לחוק העיקרי ענינו הועדים המחוזיים והוא קובע לאמור:

"הועדים המחוזיים

12. ועדים מחוזיים יפעלו בתחום שיפוטם של בתי-המשפט המחוזיים של ירושלים, תל-אביב-יפו וחיפה; ואם יוקמו בתי-משפט מחוזיים נוספים – של אלה מביניהם שנקבעו ע"י המועצה הארצית ושל אלה שמאה וחמישים מחברי הלשכה, שמקום עבודתם הראשי הוא בתחום-שיפוטם, החליטו כך."

לסעיף 11 על פי המלצות ועדת השופט מלץ, מוצע לקבוע מבקר ללשכה, להשוות את סמכויותיו לסמכויות מבקר פנימי על פי חוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992 ולתחום את תקופת כהונתו.

² ס"ח התשנ"ב, עמ' 198.
³ ס"ח התשמ"ד, עמ' 78.